

V posledných dňoch sa opakujú v Trnave vytrznosti proti tunajšiemu obyvateľstvu žid. vierovyznania, nakoľko deň za deň sú bez každého dôvodu napadnutí a dobití, jednotlivcom okna sa vybijajú a dnes do každého židovského obchodu sa dostali skupiny 3-4-osôb a hrozbami prinútili majiteľov týchto obchodov, aby od nich kúpili po Kč. 10 smýčky nápisom „židovský obchod“, s tým, že tieto majú aj ihneď dať do výkladnej skrine.

Obrátili sme sa preto na tunajší okresný úrad, ktorý však z príčin nám neznámych jednak zakročiť nechce, jednak nás odkázal na mestskú políciu, ktorá však nič nepodnikne.

Nie je možné slov. p. min. Predseda slovami opísať duševnú depresiu, v ktorej trnavské židovské obyvateľstvo pod dojomom týchto udalostí žije, naše položenie je skoro neznesiteľné, lebo vidíme, že všetky naše ponosy, intervencie pre nápravu nemajú žiadneho efektu, tým menej úspechu. Vedie to nanivoč našich existencií.

Poznajúc však slov. p. min. Predseda Vaše intencie, sme toho presvedčenia a sme v tej istej nádeji, že urobíte patričné opatrenia, aby našmu židovskému obyvateľstvu v Trnave účinná pomoc bola poskytnutá.

V hlbokej úcte: izr. cirk. obec statusquo a aut.orth. izr. obec v Trnave
V Trnave, dňa 24. januára 1939.

SNA, fond Úrad predsedníctva vlády, kartón 35, 645/39.

Dokument 104

Predsedníctvo slovenskej vlády zaslalo 2. 2. 1939 na vyšetrenie sťažnosť židovských náboženských obcí v Trnave.

Predsedníctvo Slovenskej vlády v Bratislave

Číslo:645.....odd. 1939

Došlo dňa 27. I. 1939

Od Aut. Vrch. Židovskej náboženskej obce v Trnave

Vec: Mesto Trnava – rušenie verejného pokoja.

1xdňa 3. III. 1939

Nová lehota 17. III. 1939

Lehota: 20 dní

Vybavenie:

Pánu okresnému náčelníkovi v Trnave.

⁶ Židia, ktorí neostali ortodoxní, ale neprijali ani neologickú reformu, ktorá nastala v 19. storočí. Spolu s reformovanými (neologickými) náboženskými obcami vytvorili jednotu Ješurun, ktorá ich reprezentovala.

⁷ Ortodoxní Židia.

Predmetnú sťažnosť zasielam na vyšetrenie a overenie v nej uvedených údajov.

Ak pozorovanie poukazuje na výčiny členov Hlinkovej gardy, po dohode s miestnym veliteľstvom pôsobte k tomu, aby bezodkladne bolo zjednané mierne ovzdušie v záujme ochrany života, zdravia, a majetku miestného obyvateľstva židovského vierovyznania až do zákazu tej úpravy židovskej otázky.

Z vieryhodných.

Dôverne bolo mi oznámené, že ide o organizovanú akciu, prevádzanú spisovateľom Jánom Bílikom Záhorským, býv. tajomníkom fašistickej strany, tiež jeho a členami komunistickej strany a títo sú vyprovokovaní slovenským hlasateľom viedenského rozhlasu.

Aby v niektorej oblasti tamojšieho správneho obvodu nebolo treba prikročiť eventuelne i k vydaniu ďalších mimoriadnych opatrení na základe čl. 3 zák. č. 125/1927 Sb. z. a nar. upravte jak okresné četnícke veliteľstvo tak aj miestnú políciu, aby rušenie verejného pokoja rozhodným ich postupom proti vinnikom bolo úplne potlačené.

Prevádzanie všetkých už vydaných predpisov, ktorých cieľom je udržanie verejného poriadku treba zosťriť.

Žiadam, aby v učenom opatrení bola podaná sem podrobná zpráva.

Brat. 2. II. 1939

(nečitateľný podpis)

SNA, fond Úrad predsedníctva vlády, kartón 35, 645/39.

Dokument 105

Hlásenie Četníckej stanice v Trnave Okresnému úradu v Trnave z 24. 2. 1939, ktoré potvrdzuje sťažnosť židovských náboženských obcí v Trnave.

Četnícka stanica Trnava, okres Trnava

Čís. jedn. 103/39 dov.

Trnava, 24. február 1939.

Vec: Mesto Trnava – rušenie verejného pokoja.

Odpoveď k čís. jedn. 284/39 prez.

zo dňa 14. februára 1939.

Prílohy. 3 a obálka.

Okresný úrad Trnava.

Oznamuje, že sťažnosť príslušníkov židovského vierovyznania v Trnave zakladá sa v podstate na pravde.